

KULATÝ STŮL V HRADCI KRÁLOVÉ 3.-4. KVĚTNA 2023

SHRNUTÍ POZNATKŮ A DOPORUČENÍ: JAK JINAK PŘI TRANSFORMACI SOCIÁLNÍCH SLUŽEB?

1

Transformace je stále neznámá, a to na všech frontách.

Je to vývoj, je to cesta, po které jdeme.

Jde o princip změny, u které nikdy přesně nevíme, jak dopadne.

A je přirozené, že tohle všechno způsobuje obavy, napětí, a z toho pak vznikají blokace a stopy.

Nezapomínejme na to a počítejme s tím...

2

JAK TO VIDÍ MPSV

Vizí je zajistit přechod od institucionálního modelu péče o osoby se zdravotním postižením k podpoře osob v přirozeném prostředí.

Cílem je nastavit proces tak, aby v roce 2030 byla kapacita domovů pro osoby se zdravotním postižením z 80 % celkové kapacity komunitního charakteru a zároveň, aby v roce 2025 byly legislativně ukotveny podmínky pro podporu vzniku služeb komunitního charakteru.

* Procesy v jednotlivých krajích musí být stejné, proto bude na úrovni MPSV stanoven tým pracovníků odpovědných za poskytování metodické podpory směrem k dotčeným aktérům (zadavatelé, poskytovatelé sociálních služeb) v oblasti transformace.

* MPSV počítá se zajištěním veřejných finančních prostředků na sociální služby komunitního charakteru a jejich rozvoj.

* MPSV si uvědomuje, že personální posílení komunitních služeb je nutné a je nezbytné navýšit koeficient na personální náklady v komunitních službách.

3

MÝTUS, ŽE JE TRANSFORMACE DRAHÁ

personální náklady rostou, ale...

...ušetří se za budovy a provozní náklady

...ve velkých pobytových službách často čerpá klient službu, která není pro něj nezbytná,...

4 JAK PŘEDCHÁZET ZTRÁTĚ ŽIVOTNÍHO PŘÍBĚHU VE VYBYDLENÉM ZÁMKU?

Postup transformace je nyní takový, že z ústavní služby odchází lidé s nejlehčím postižením, tedy ti, kteří jsou snadno umístitelní v komunitních službách. Ve velkých budovách zůstávají lidé s nejtěžším postižením. V takovém prostředí, ve kterém odejdou lidé s nižší mírou postižení a zůstávají pouze lidé s nejtěžším postižením, postupně vyhasíná život, služba se soustřeďuje pouze na úkony péče, chybí stimul dalšího životního příběhu, který se má rozvíjet. Zámek se „zašpuntuje“ a těžko se pro lidi, kteří v něm zůstali, něco hledá.

Ze zámku a dalších velkých budov mají nejprve odejít lidé s nejtěžším postižením.

DOVOLENÁ S ÚKOLY

5

Částečná transformace je jako dovolená s úkoly. Je to, jako když odjedeš na dovolenou, ale šéf ti řekne: „Každé ráno budeš v 10 h na telefonu.“ Účel dovolené to neplní, nějak se to tváří, že je to dovolená, ale neodpočineš si a vlastně ani pořádně nepracuješ.

Jak ale jinak?

Opouštět velké objekty zcela, ne částečně. Zastavit humanizaci. Částečná transformace je mýtus.

6 BĚŽNÉ SLUŽBY JAKO REALITNÍ KANCELÁŘE – PROSTŘEDEK KOMUNIKACE TÉMATU

Jít na to přirozeně, než dělat velké okaté kampaně. Např. hledání bytů přes realitní kanceláře a inzerci / poptávka přes známé. Komunikuje se rovnou záměr, znormální to celý proces.

7 LŮŽKO SI ČLOVĚKA VŽDYCKY NAJDE

Nejde o umístění, ale o to, kde člověk bude bydlet. Přemýšlet nad tím, kde služby rozvíjet. Při výběru lokality vycházet z potřeb lidí a jejich nastavení.

Past: Domy na vesnici – velké úsilí dostat se do návazných služeb, do města, k lékaři, Vzrůstají náklady na dopravu a personál. Navíc vzrůstá riziko sociální izolace, lidé se uzavírají v domech a bytech, jelikož chybí návazné služby, veřejný život, vše mají daleko, špatně dostupné.

8 EFEKTIVITA, PROSTUPNOST A VYVÁŽENOST

Sociální služby musí být dostupné, posun u člověka může být vpřed i zpět. Efektivnější je forma pronájmu, jelikož služby se proměňují. Transitní služba - sociální rehabilitace musí přijít včas, je preventivní. Není to konečná služba, je na přechodnou dobu a tak je i od začátku nastavena. Pokud v ní člověk chce zůstat pouze pro své „pohodlí a bezpečí“, tak odchází. Služba není pečující, ale podporující. Ráda člověka podpoří, ale pokud nechce a vyhovuje mu čerpat péči, tak od toho tu služba není a odchází.

Služba domov a chráněné bydlení jsou stálé, z těchto služeb se lidé nestěhují, pokud sami nechtějí. Proto je nutné, aby služby byly dostupné.

Jak jinak: Než těžký materiální systém a stavění baráků, je lepší využívat byty a pronájmy.

9 REGIONALITA, VČASNOST A FLEXIBILITA SLUŽEB DLE VÝVOJE, NE PŘECHOD „STŘIHEM“, TO BOLÍ VŠECHNY

Od krizové péče po odlehčovací službu - pro lidi s náročným chováním je třeba flexibilní služby, které reagují dříve, než rodina vyhoří. Tito lidé se stříhem dostanou do takového diskomfortu, že to znásobí potřebu péče. Zásadní je regionalita a neumísťovat lidi mimo region. Kraje musí poskytovat služby tak, aby rodiny nemusely odjíždět za službou jinam.

10 DŮVĚRA A SPOLEHNUTÍ

Člověk potřebuje mít důvěru. Nezapomínejme na pracovníky. Chceme po nich postupy, které jsou terapeutické. Chceme po nich, aby viděli člověka „jinak“, ustáli náročné projevy chování nejen u klienta, ale i u sebe, u společnosti.

Jak jinak: Místo neustálé kontroly, auditů, hodnocení, zesílit a zdůraznit podporu, důvěru, ocenění.

11 METODA: POZITIVNÍ SUPPORT

Porozumět příčině chování, pochopit ho. Nehledíme na člověka, že "zlobí", ale reaguje na něco, co potřebuje a nedostává se mu toho. Nebo to naopak potřebuje nemít.

Lidi se specifickými potřebami není příliš výstižné pojmenování, protože potřeby máme všichni stejné, jen máme specifickou cestu, jak je naplnit.

12 KAMPAŇ PÁR ÚTRŽKŮ K NORMÁLNOSTI: SKOK DO ŽIVOTA

[www.skokdozivota.cz/articles/
516/13_utrzku_k_normalnosti/](http://www.skokdozivota.cz/articles/516/13_utrzku_k_normalnosti/)

SKOK DO ŽIVOTA

#skokdozivota #parutrzkuknormalnosti #bezustavu

/skokdozivotahk

/skokdozivota

www.skokdozivota.cz

13

JAZYK DĚLÁ PROSTŘEDÍ, SLOVA JSOU MOCNÁ

Například by bylo vhodnější: podpůrce, ne opatrovník – lidé nepotřebují opatrovat, ale podpořit.

Není důležitá pouze změna prostředí a podmínek (domy a byty), ale i přístup k lidem ve službě.

Pokud „Tak si tady hačni.“, změníme na „Posadte se.“, najednou se všichni budeme cítit jinak.

Zkuste si představit, že byste o sobě slyšeli: „On se nám rozmluvil.“, „Přijali nás do služby.“, „Pracovnice s sebou přivezla pana/paní...“; „Připravujeme se na ... chození na kafe / vaření obědů / nákupy...“ Jak byste se cítili?

14

KLIENTI JAKO NOČNÍ PRACOVNÍCI V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

Bývalí klienti, kteří prošli ústavem a ustojí, že jsou ve službě sami, dostali možnost sloužit na noční službě v chráněném bydlení. Když potřebují poradit, pomoci, tak zavolají.

Výhoda – nepřepečovávají, vychází z potřeb lidí. Přes den ne, tam je nutná péče, ale noc je bezpečná, lidé spí a potřebují jen jistotu a bezpečné prostředí.

15

UČIT SE JINDE, NEŽ DOMA

Každý potřebuje domov. Doma nám nikdo neplánuje, nikdo nehodnotí, jak a co jsme zvládli. Doma se nemusíme rozvíjet, nemusíme pořád něco dělat. Máme svůj rytmus, svůj čas, člověk se doma neučí.

Škola, proces učení, musí vycházet z dobrovolnosti (kromě povinné školní docházky), tady hodnotíme.

Práce, ta je povinná, tam musíme, i když nechceme.

Volno je plně v naší moci, můžeme nic nedělat.

16 PTEJTE SE, OVĚŘUJTE

Ptejte se klientů, ptejte se pracovníků a ptejte se dalších zainteresovaných lidí, kde služby nejsou a kde je po nich poptávka.

Nestačí se jen ptát, dejte vědět, co s informací děláte, jak postupujete.

Někde není problém, že se lidé neptají, ale co dělají s tím, co zjistí. Když už se lidí ptáte, tak zajistěte, ať dostanou to, co potřebují / žádají nebo případně vysvětlení, proč to nelze.

Absence abstraktního myšlení (což platí především u lidí s intelektovým postižením) zabraňuje, aby si lidé některé situace uměli představit.

Ptejte se a ověřujte, zda vám lidé rozumí.

Když se ptáte na „podporu samostatného bydlení“, tak mnozí neví, o čem mluvíte, ale když vysvětlíte, jak služba funguje, je o ni zájem....

Deatraktivizace – potřeby a zjišťování, co je za nimi / abstraktní myšlení.

Závěrem

DI = odstranění vlivu instituce ve službách.

Větší pozornost věnujme sociálnímu začleňování lidí, než stavění baráků a shánění pozemků.

Pocit bezpečí, jistoty a seberealizace, to je to, co všichni potřebujeme.

